

Projekt z 3 czerwca 2026 r.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia ... 2026 r.

w sprawie wysokości kwoty bazowej w 2027 r.

Na podstawie art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2026 r. poz. 44) zarządza się, co następuje:

§ 1. W 2027 r. kwota bazowa stanowiąca podstawę ustalenia wysokości dotacji na finansowanie zadań polegających na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, o której mowa w art. 11 ust. 7 zdanie drugie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, wynosi 6487 zł.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

w porozumieniu:

MINISTER FINANSÓW

I GOSPODARKI

OPRACOWANO POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM
Wojciech Ulitko
Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjnego
w Ministerstwie Sprawiedliwości
/- podpisano elektronicznie/

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2026 r. poz. 44), zwanej dalej „ustawą”. Powyższy przepis przewiduje, że Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budżetu corocznie określa, w drodze rozporządzenia, wysokość kwoty bazowej, mając na względzie limity wydatków, o których mowa w art. 28, oraz potrzebę zapewnienia właściwej organizacji systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i edukacji prawnej.

Wydanie rozporządzenia i określenie w nim wysokości kwoty bazowej na rok 2027 jest niezbędne do ustalenia przez Ministra Sprawiedliwości, w porozumieniu z Ministrem Finansów i Gospodarki, wysokości dotacji na finansowanie w 2027 r. zadań, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy. Stosownie bowiem do przepisów art. 20 ust. 2 i 3 ustawy, podstawę ustalenia wysokości dotacji stanowi kwota bazowa, natomiast kwota dotacji stanowi dwunastokrotność iloczynu kwoty bazowej i mnożnika.

Do wyliczenia mnożnika przyjmuje się liczbę mieszkańców powiatu, przyjętą według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy o dwa lata, ustaloną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, którą dzieli się przez 25 000 (mnożnik nie może być mniejszy niż 2 i większy niż 35, zaokrągla się go do liczby całkowitej w górę, jeżeli pierwsza cyfra po przecinku jest równa lub wyższa niż 5, albo w dół – jeżeli pierwsza cyfra po przecinku jest niższa niż 5).

Zgodnie z danymi otrzymanymi z Głównego Urzędu Statystycznego liczba mieszkańców na dzień 31 grudnia 2025 r. wynosiła 37 332 510, co – po przeliczeniu – oznacza, że w 2027 r. niezbędne będzie utworzenie 1 480 punktów, czyli o trzy mniej niż w 2026 r.

W poszczególnych województwach liczba punktów w 2027 r. przedstawiać się będzie następująco:

Województwo	Liczba punktów w 2026 r.	Liczba punktów w 2027 r.	Powiat, w którym zmieni się liczba punktów
Województwo Dolnośląskie	116	116	bez zmian
Województwo Kujawsko-pomorskie	83	82	- 1 (miasto Grudziądz - było 4 będzie 3)
Województwo Lubelskie	80	79	- 1 (kraśnicki - było 4 będzie 3)

Województwo Lubuskie	41	41	bez zmian
Województwo Łódzkie	98	97	- 1 (zduńskowolski - było 3 będzie 2)
Województwo Małopolskie	137	138	+ 1 (miasto Kraków - było 32 będzie 33)
Województwo Mazowieckie	182	183	+ 1 (warszawski zachodni - było 5 będzie 6)
Województwo Opolskie	36	36	bez zmian
Województwo Podkarpackie	85	84	- 1 (brzozowski - było 3 będzie 2)
Województwo Podlaskie	49	49	bez zmian
Województwo Pomorskie	96	96	bez zmian
Województwo Śląskie	171	170	- 1 (miasto Siemianowice Śląskie - było 3 będzie 2)
Województwo Świętokrzyskie	48	48	bez zmian
Województwo Warmińsko-Mazurskie	59	59	bez zmian
Województwo Wielkopolskie	136	136	bez zmian
Województwo Zachodniopomorskie	66	66	bez zmian
RAZEM WOJEWÓDZTWA	1 483	1 480	

Po raz pierwszy kwota bazowa (w wysokości 5 150 zł) została określona na rok 2016, w latach 2017 i 2018 wynosiła ona 5 217 zł, w latach 2019–2023 było to 5 500 zł, w roku 2024 kwota wynosiła 5 863 zł, w roku 2025 wynosiła ona 6 104 zł, zaś w roku 2026 kwota bazowa wynosi 6 310 zł – na przestrzeni lat wysokość kwoty bazowej wzrosła zatem łącznie o 22,5 %.

Powyższe spowodowało realny spadek wartości przyznawanej dotacji na przestrzeni lat, w szczególności postępująca inflacja sprawiła, że wynagrodzenie wykonawców finansowane z dotacji ma realnie mniejszą wartość nabywczą.

Należy zwrócić uwagę, że regularnie rośnie przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej. Porównując dane pomiędzy 2016 a 2025 rokiem, przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej przedstawiało się następująco: 2016 r. – 4 047,21 zł, 2017 r. – 4 271,51 zł, 2018 r. – 4 585,03 zł, 2019 r. – 4 918,17 zł, 2020 r. – 5 167,47 zł, 2021 r. – 5 662,53 zł, 2022 r. – 6 346,15 zł, 2023 r. – 7 155,48 zł, 2024 r. – 8 181,72 zł i 2025 r. – 8 903,56 zł. Na przestrzeni ww. lat przeciętne miesięczne wynagrodzenie wzrosło więc o 120 %.

Regularnie podnoszone jest również minimalne wynagrodzenie za pracę. W 2016 r. wynosiło ono 1 850 zł, w 2017 r. – 2 000 zł, w 2018 r. – 2 100 zł, w 2019 r. – 2 250 zł, 2020 r. – 2 600 zł, w 2021 r. – 2 800 zł, w 2022 r. – 3 010 zł, w 2023 r. – 3 490 zł, w 2024 r. – 4 242 zł

(a od 1 lipca 2024 r. – 4 300 zł), w 2025 r. – 4 666 zł, a w 2026 r. minimalne wynagrodzenie za pracę wynosi 4 806 zł. Na przestrzeni ww. lat minimalne wynagrodzenie za pracę wzrosło zatem o prawie 160 %.

W ustawie budżetowej na rok 2026 kwota dotacji została zabezpieczona na poziomie 112 301 tys. zł z przeznaczeniem na funkcjonowanie 1 483 punktów, a zgodnie z treścią rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 września 2025 r. (Dz. U. poz. 1255) w 2026 r. kwota bazowa stanowiąca podstawę ustalenia wysokości dotacji na finansowanie zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej została określona na poziomie 6 310 zł.

Stosownie do art. 28 ust. 2 pkt 2 ustawy maksymalny limit wydatków budżetu państwa na rok 2027 został określony na poziomie 115 222 576 zł.

Kwota dotacji (w zaokrągleniu do tysiący złotych) po ustaleniu kwoty bazowej na rok 2027 na poziomie 6 487 zł (co stanowi wzrost o 2,8 % w porównaniu do kwoty ustalonej na rok 2026) wyniesie 115 216 tys. zł, nie spowoduje zatem przekroczenia limitu określonego w ustawie.

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

Nie ma możliwości zastosowania alternatywnych w stosunku do projektowanych rozwiązań środków, które umożliwiłyby osiągnięcie zamierzonego celu.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej.

Projekt nie podlegał dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408).

Zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca

2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677, z późn. zm.) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 42 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt został skierowany do koordynatora OSR.